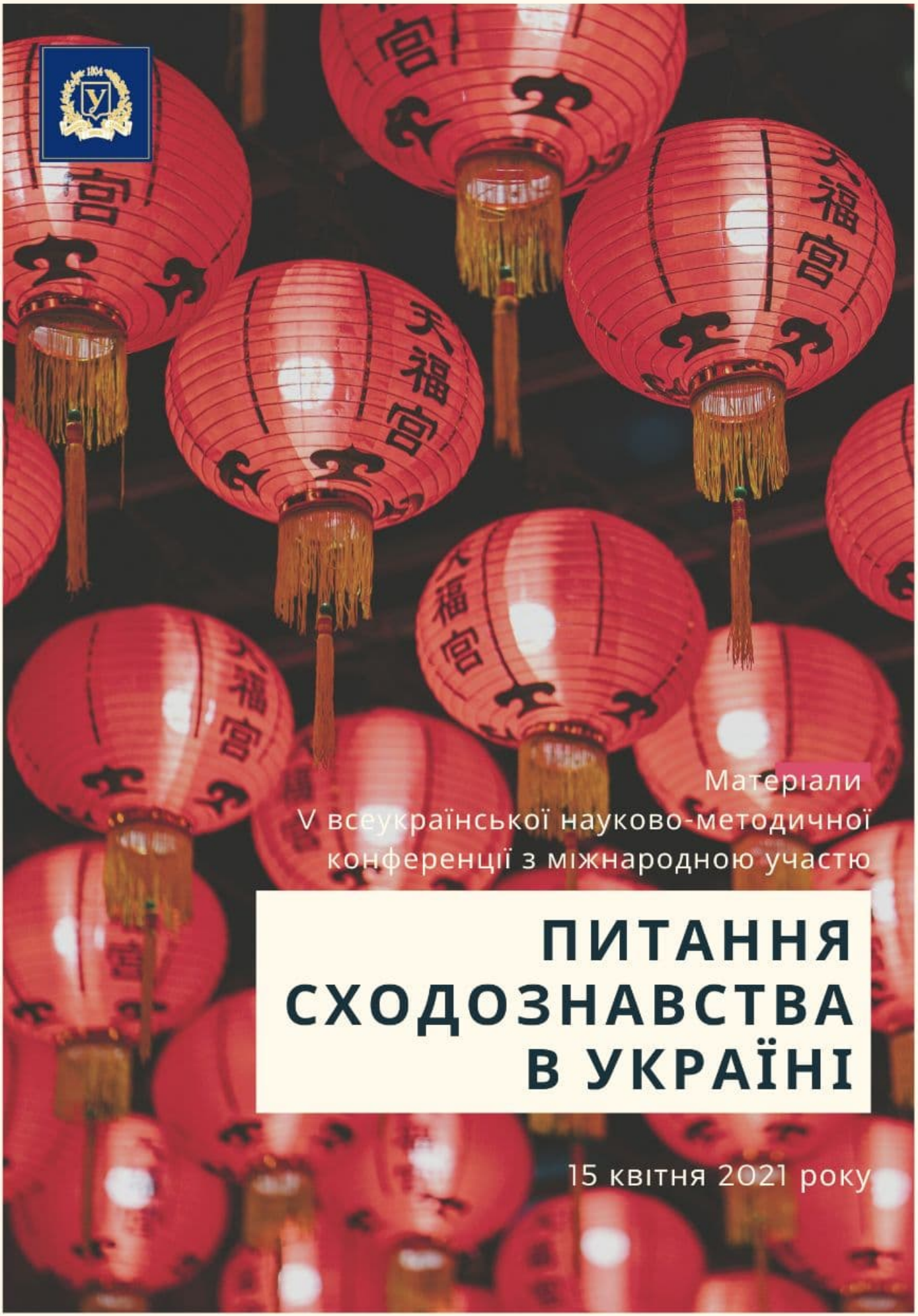

Матеріали
V всеукраїнської науково-методичної
конференції з міжнародною участю

ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ

15 квітня 2021 року

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет іноземних мов

Факультет міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу

ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ

Тези доповідей
V Всеукраїнської науково-методичної конференції
з міжнародною участю
15 квітня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 908(5):001](477)(063)

П35

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 4 від 19.03.2021 р.)

Затверджено на засіданні Вченої ради
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 11 від 24.03.2021 р.)

Матеріали подано в авторській редакції

Організаційний комітет конференції:
В.Г. Пасинок– доктор педагогічних наук, професор (голова)
В.В. Рєзніков – кандидат економічних наук, доцент (голова)
С.А. Віротченко – кандидат філологічних наук, доцент (співголова)
А.Ю. Парфіненко – кандидат історичних наук, доцент (співголова)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22 , майдан Свободи, 6
Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна,
Факультет міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу
(057) 707-53-06

61022, м. Харків-22 , майдан Свободи, 4
Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна,
Факультет іноземних мов,
тел. (057) 707-53-43

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам іноземної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу та Африки.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних, історичних спеціальностей та фахівців-міжнародників.

УДК 908(5):001](477)(063)

П35

ЗМІСТ

ЛІНГВІСТИКА ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО КРАЇН СХОДУ

Ахмад Гарібо Гарібо
Арабські прислів'я та народні мудрості, їх російські та українські аналоги 13

Гузь А., Огієнко К. О.
Семантизація вигуків у китайській мові 15

Войтенко Ю. В., Огієнко К. О.
Неологізми у китайській мові 16

Воробйова М. О., Коваль А. В.
Особливості соціальної реклами у межах сприйняття китайським суспільством 18

Гайдаренко Д. О., Огієнко К. О.
Кантонський діалект 20

Двухіменна М. І., Віротченко С. А.
Похождения та формування лексики арабської мови 21

Кіріяченко І. А.
浅谈在当今中国使用的流行词语 23

Клюєв О. Д., Халемендик Ю. Є.
Проблеми сучасного сленгу в китайській мові 24

Кобалія М. Д., Віротченко С. А.
Застарілі слова в китайській мові 25

Коваль А. В.
Перші спроби китайської лексикографії 26

Кулємичев С. О., Лученко О. О.
Складнощі при вивченні японської мови 29

Ламааши Мохамед
Единицы перевода (языка) и особенности их перевода с арабского языка 31

Мамєдова Аіша Натік кизи, Хотченко І. А.
Використання образів тварин у китайських ідіоматичних виразах 34

Нерсісян Емма, Коваль А. В.
Стратегії адаптації китайських аудіовізуальних продуктів англійською мовою 35

Нікітіна Ю. О.
Переклад китайських евфемізмів українською мовою 36

Огієнко К. О.
Інтеграція лінгвокраїнознавчих компонентів у практиці китайської мови 38

Полевік К. С., Огієнко К. О.
Порівняльна характеристика китайських та англійських модальних дієслів 39

Рибалкін В. С.
Неконкенативний спосіб утворення арабських неологізмів 41

Саламаха А., Огієнко К. О.
Фонетичні особливості шанхайського діалекту 43

Семенова В. К., Огієнко К. О.
Омоніми в китайській мові 47

Ткачук А. В., Кривоніс М. І.
Від байхуа до путунхуа і назад: становлення, розвиток та перспективи сучасної китайської мови 48

Чорнорук О. О. , Коваль А. В.
Китайська писемність в історичному контексті розвитку китайської мови 50

Фрегер І. І., Ваніна А. Ю.
Особливості відтворення концепту «дім» у китайськомовній картині світу 51

Фрегер І. І., Донченко М. О.
Сучасна лексика на базі китайських соціальних мереж та реаліті-шоу 53

Шевцова С. А., Хотченко І. А.
Концепти "щастя","удача","довголіття" в китайському етносі та сучасній китайській мові 55

Якутович М. В , Хотченко І. А.
Дослідження символіки цифр у китайському етносі. Практика їх використання 56

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Бець Є. Р., Віротченко С. А.
Інтернет-література та творчість сучасних письменників КНР
59

Гармаш І. О., Мотрохов О. І.
До питання про інтерпретацію назви трактату «Вень Сінь Дяо Лун»
61

Ільницька М. Б.
Психологізм та психологічний аналіз у працях китайських митців 20-х- 30-х рр. XX ст.
62

Квят О. В.
Відображення художньо-естетичного принципу юґен в українськомовних перекладах віршів-танка (на матеріалі поетичної антології "Шінкокін-вака-шю")
65

Смольницька О. О.
Компаративний аналіз символу кипариса в китайській і суфійській поезії (на матеріалі здобутків Ярослави Шекери та Максима Стріхи)
67

Таранова А. Є., Віротченко С. А.
Арабська географічна література як джерело історії
69

Фурманова П. Д.
Вплив художньо-стилістичного прийому тайґендоме на сприйняття танка (На матеріалі збірки Тавара Мачі «Річниця салату»)
72

Чалабієва Гюлміне Араз кизи, Огієнко К. О.
Жанрове різноманіття у сучасній китайській літературі
74

Черній Л. І., Огієнко К. О.
Відображення стандартів краси у китайській літературі
76

ФІЛОСОФІЯ ТА КУЛЬТУРА КРАЇН СХОДУ

Брайнінгер М., Огієнко К. О.
Традиційна китайська медицина як частина китайської культури
79

Бутєва О. О., Кривоніс М. І.
Осмислення поняття 三魂七魄 в китайському буддизмі та конфуціанстві
81

Віфлянцева В. Є., Кошелєва І. В.
Образ дракону в українській та китайській міфології
83

Іващенко Ю. В., Огієнко К. О.
Новорічні приготування китайців як захист від демонів у давнину і зараз
85

Корнєв А. Ю.
Образ «гори» в китайському класичному образотворчому мистецтві
87

Мамаєва А. Р., Кошелєва І. В.
Китайська каліграфія як втілення менталітету китайської нації
89

Рибалко С. Б.
Велика хвиля в «Каногава» Кацушіки Хокусая: Проблеми інтерпретації твору
91

Русанова Д. **В., Халемендик Ю. Є.**
Традиції Китаю
93

Ткаченко К. Г., Турчанінова Д. П.
Важливість використання інформаційних технологій у підготовці вчителів Китаю та України
97

Садова С., Огієнко К. О.
功夫 — Шлях до досконалості
99

Стасилович Є., Огієнко К. О.
Внутрішній туризм, як прояв національної самосвідомості
101

Чех К**. Р. ., Халемендик Ю. Є.**
Древній монастир Шаолінь - обитель-ченців воїнів
103

Чжан Цзяїнь
Традиції каліграфії в сучасній китайській хореографії
105

Чжан Чже
Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва
108

Чень Чунься 陈春侠
中国电影 Chinese movies
110

Чу Їн 储盈
中国教育简介 A Brief Introduction to Chinese Education System
113

Шевченко О. А., Халемендик Ю. Є.
Мистецтво татуювання в Китаї
115

ОСВІТА, ВИХОВАННЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СХОДОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У КРАЇНАХ СХОДУ

Антоненко В. О., Віротченко С. А.
Дискусія як засіб формування міжкультурної компетенції на уроках китайської мови
121

Гамова О. О., Віротченко С. А.
Використання автентичного веб-коміксу у вивченні китайської мови
123

Береза П. А., Огієнко К. О.
Використання відеоресурсів у викладанні китайської мови
125

Кривоніс М. І.
Методичні рекомендації з оволодіння перекладацьким скорописом для практикуючих перекладачів китайської мови
126

Лахмотова Ю. В.
Вплив світової педагогіки на становлення сучасної китайської школи
129

Махачашвілі Русудан, Семеніст І. В.
Universality, multipurpose and interdisciplinarity of oriental and European languages education: survey study
131

Мізяк О. В., Лученко О. О.
Викладання англійської мови в Японії
132

Малахова А. К.
Викладання китайської писемності з виокремлюванням його базового елемента
134

Малютіна А. О., Турчанінова Д. П.
Методика викладання китайської мови для іноземних студентів
137

Науменко С. С.
Професійне навчання обдарованих дітей у Китаї
139

Руда Н. В. , **Жукова К. Є.**
Переклад як необхідний компонент під час навчання китайської мови
141

Саліх Саліх Абд
Роль носія арабської мови у розв'язанні лінгвокультурних, соціокультурних та міжкультурних проблем комунікації
142

Сумятіна В. Є., Віротченко С. А.
Вивчення мовного етикету на уроках китайської мови
144

Чижова А. А., Огієнко К. О.
Ігрові методики викладання китайської
146

Wang Zongli 王宗丽
A Study on International Conflicts of Chinese Language Teachers in Ukraine
147

Chang Yusong 常玉松
翻译法在乌克兰初级对外汉语教学中的难点及解决方法
Difficulties and Solutions of the Translation Method in Teaching Elementary Chinese as a Foreign Language in Ukraine
148

КРАЇНИ СХОДУ ТА КРАЇНИ АФРИКИ У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

Алексєєва Т. І., Бєлая М. А., **Ісонкіна** Л. Д.
Порушення прав людини в Китаї: причини та шляхи вирішення
151

Арабаджи А. О.
Цифровий юань як інструмент посилення міжнародного спливу КНР
153

Алексєєва **Т. І., Садікова Л. О.**
"М'яка сила" як елемент зовнішньої політики Китаю
155

Безрук О. О.
Збройні конфлікти як фактор політичного процесу в країнах Африки
157

Борщ Н. А., Максимюк Ю. О.
Південно-Африканська Республіка: деякі аспекти історичного розвитку та сьогодення
159

Дяченко Я. Д.
Особливості політичного режиму сучасного Таїланду
162

Каманін Д. О.
Особливості ділової розвідки КНР
164

Корж В. О.
Французький досвід у модернізації Китаю в останній третини XIX – на початку XX ст.
166

Луганська Д. Р.
Регіональна політика ОАЕ в умовах сучасності
168

Ляшенко А. В.
Хуацяо і модернізація країн Південно-Східної Азії
170

Матей Ю. Ф.
Каспійський вектор зовнішньополітичних стратегій Китаю та США
172

Миронюк М. Л.
Велика Британія – КНР: Відносини після BREXIT
175

Панасенко Г. С.
Зовнішня політика Японії: актуальні напрямки та проблеми
177

Подшибякін Д. В.
Політика балансування Лаосу: традиції та сучасність
180

Ритова В. Ю.
Недоліки та перспективи співробітництва країн Центральної Азії і Європейськогосоюзу
182

Скрипник М. І.
Модернізаційні процеси у Французькому Індокитаї наприкінці XIX – на початку XX ст.
184

Шарко К. Т.
Історичні передумови формування передумов виникнення конфлікту у Південно-китайському морі
187

Шкарупа Т. С.
Проблема Тайваню в контексті політичних відносин КНР- США у 2013 – 2020 рр.
189

Шидловська П. С., Огієнко К. О.
Китайська політика реформ та відкритості
191

МОДЕРНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ КРАЇН АЗІЇ ТА АФРИКИ

Алексєєва Т. І., Левчук А. М.
Модернізація – сучасний тренд економічного розвитку країн Азії
195

Діхтяренко О. В.
Модернізаційні процеси в економіці Китаю: історичні передумови та сучасний стан
197

Гапоненко Г. І., Дуднік А. О.
Економічна модернізація та інфраструктура: досвід Саудівської Аравії
199

Марченко Л. О.
Країни Африки у сучасній світовій економіці
201

Мацука В. М.
Туризм як фактор підвищення міжнародної конкурентоспроможності Африканського регіону
203

Одинець І. В.
Участь країн Перської затоки в інтеграційних об’єднаннях
205

Панова І. О.
Науково-технічний потенціал як чинник зростання конкурентоспроможності економіки Китаю в сучасних умовах
207

Переверзєва А. В., Волков В. П.
Перспективи працевлаштування та оплата праці випускників закладів вищої освіти в Китаї
209

Сінотова К. О.
Модернізаційні процеси в Японії наприкінці XX ст.
212

Сушинський І. В.
Історичні передумови виникнення модернізаційних процесів Японії
214

Христюк К. Я.
Особливості розвитку економіки Ізраїлю на сучасному етапі
216

Онацький М. Ю., Цикунцова А. О.
США та Республіка Корея: напрями двосторонньої взаємодії
218

Шаповал А. О.
Вплив модернізаційних процесів на економіку Індонезії під час пандемії
220

Юрченко С. А.
Развитие туризма в Африке в условиях глобализации
223

Юрченко С. О., Мікуліна К. Ю.
Розвиток туризму в ПАР на сучасному етапі
226

Загороднюк Т. І., Огієнко К. О.
"Китай 2025" - перспективи економічного зростання
229

ІСТОРІЯ СХОДУ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Домановський А. М.
Хід слоном: дипломатична гра Карла Великого на Сході наприкінці VIII – на початку IX ст.
233

Омельченко В. О.
Станції комфорту: сексуальне рабство по-японськи
236

Тумаков О. І.
«Наш полонений»: про перебування Осман-паши у Харкові під час російсько-турецької війни 1877-1878 рр.
238

Ямпольська Л. М.
Мехабадська республіка: повоєнний проєкт курдської автономії в Ірані
240

конфуціанських та даоських шкіл на прикладах Ван Суня та Цзуань-цзі. Багатогранність як автора, так і використаної лексики на прикладі назви трактату.

Тому, якщо не звертати увагу на певний «полемічний запал» Лю Сє, то можна виявити деякі особливості його ставлення до Цзоу Ші. Дж. Хайтауер та Вінсентом Ші давно вказували на естетичну цінність для Лю Сє термінів «різьблений дракон» в проставленні «різьбленій комахи» (*дяо чун*). Таким чином можна зробити висновок, що Лю Сє ймовірно використав вислів дяо лунь щоб відразу попередити свого читача про своє неприйняття «літературних комах». Ця думка також підтверджена В. Ші і Дж. Хайтауром, які також засуджують «образність» Цзоу Ші. Окрім цього Лю Сє можливо хотів зобразити та пояснити трансформацію «комахи в дракона». Тобто розкрити деякі таємниці створення літературного шедевру.

Отже, двозначність літератури отримала своє відображення в заголовку «Вень сінь дяо лун». Лю Сє у виборі назви трактату спирався на книги-прототипи «Серце цитри» та «Серце майстерності». Звідси словосполучення *вень сінь* тлумачиться як і серце, душа, так і розум. Що до *дяо лун*, то тут полеміка ведеться біля його «образності» та «художності». Також порівнюються «різьблений дракон» з «різьбленою комахою» (*дяо чун*). Але все-таки заголовок Лю Сє вміщує багато зашифрованих посилів не тільки у літературному плані, а й в історико-культурному також.

ПСИХОЛОГІЗМ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ У ПРАЦЯХ КИТАЙСЬКИХ МИТЦІВ 20-Х-30-Х РР. XX СТ.

Ільницька Марія Борисівна, викладач
кафедри східних мов та перекладу
Київський університет імені Бориса Грінченка

Психологізм в китайській літературі виник одночасно із теорією сучасної літератури Китаю, яскравим представником є китайський історик та філолог Ван Ґовей (王国维,1877–1927) [1]. У 1904 році він опублікував статтю «Дослідження роману “Сон у червоній вежі”» («“红楼梦”评论»), де висловив критичні зауваження щодо поглядів німецького філософа А. Шопенгауера на китайську літературу. Головною метою цього дослідження є усвідомлення сутності людського життя як прагнення і задоволення бажання. У 1908–1909 роках Ван Ґовей опублікував відому працю з теорії літератури «Нотатки про жанр *ци*» («人间词»), в якій синтезує ідеї західної теорії естетики із досвідом свого прочитання віршів *ци* доби Сун. Його визначення поняття *цзінцзє* (境界) як основного

критерію естетичної думки стає широко відомим в сучасній китайській літературі. В «Нотатках про жанр *ци*» Ван Ґовея *цзінцзє* (букв. переклад «межі, сфера») є основною ниткою викладу подій, яка пов'язує всі теоретичні позиції автора. Дослідник розглядає поняття не тільки як основний творчий принцип, а й вважає його основним критерієм літературної критики. Він виходить з поняття *цзінцзє*, коли міркує про поетичну еволюцію, оцінює досягнення або невдачі поетів, переваги або недоліки творів, глибину або поверховість слів. Тому це поняття – початкова і кінцева мета його роздумів. Свою теорію *цзінцзє* Ван Ґовей розвивав не абстрактно, а в міркуваннях про поезію *ци* (词) на прикладах окремих віршів. Головна думка всієї критики Ван Ґовея виражається в наступному: 词以境界为最上。有境界，则“自成高格，自有名词”. *Найвищим в поезії ци є цзінцзє, буде цзінцзє – природним шляхом будуть і досконалість, і вдячність* [1].

Цзінцзє – це широке позначення суб'єктивного сприйняття навколишнього світу. Це здатність високого рівня до відбиття, осмислення і втілення в думках сприйманого об'єкта. Це те, що в буддизмі називають межею власної сили (自家势力所及之境土). Е Цзяїн зазначає, що *цзінцзє* є там, де існують шість здібностей сприйняття, це чуттєвий досвід, це особисте сприйняття і відчуття. Якщо зовнішній світ не входить до сприйняття людини, тоді немає і *цзінцзє*. Якщо птахи, квіти, хмари, водний потік не сприймаються, тоді немає і *цзінцзє*. Проте, якщо людина сприймає навколишній світ і всі його предмети знаходяться в сприйнятті людини, тоді можна сказати, це і є *цзінцзє*. У звичайному сенсі це слово є мірилом різних сторін людського життя, еталоном гарного літературного твору, ідеалом поведінки і практики. Часто *цзінцзє* поділяють на типи або види, оцінюють його якість, визначають його ступінь. Це певний сутнісний рівень будь-якої речі і самої людини [2, с. 20].

Історія Китаю в першій половині XX ст. переважно є історією збереження нації, на тлі якої ведуться й дискусії з питань літератури: «мистецтво для людини» (为人生的艺术) і «мистецтво для мистецтва» (为艺术的艺术). Письменники початку XX ст. намагаються зануритися в реальність, аби стати ближчими до народу. Їх головна мета крізь за допомогою літератури змінити світоспритйняття та ідеологію старого Китаю, тобто насамперед акцентується соціальна відповідальність письменників. Попри все письменники того часу позасвідомо залучали психологічний аналіз у своїй творчості, тобто їх художнє мислення було наповнене психологізмом.

Одним з перших митців, хто свідомо звертався до проблем психологізму, досліджуючи китайську літературу першої половини XX ст., був Ґо Можо (郭沫若, 1892–1978), широко відомий насамперед як оцільник поетичного гурту романтиків «Творчість». Як і більшість письменників

китайської літератури періоду «4 травня», поет-революціонер присвячував свою творчість оновленню китайської реальності та її відриву від старих конфуціанських традицій. Новаторські поривання і спонукали Ґо Можо звертатися до проблем психологізму в літературі. У вересні 1921 р. Ґо Можо оприлюднив дві знакові статті: «Критичні нотатки про мистецькі особливості “Західного флігеля” і характер автора» («“西厢记”艺术上的批判与其作者的性格») та «Критика і сон» («批评与梦»). Ця стаття є по суті першим зверненням до психоаналізу в китайському літературознавстві. Ґо Можо вважає, що під тиском конфуціанського виховання і моралі сформувалась збочена сексуальність (变态性欲) китайців, а література і мистецтво стали способом вивільнення сексуальної енергії. З огляду на це, справжня сутність п’єси «Західний флігель» полягає в тому, що цей твір «описує сексуальне життя героїв і стосунки, народжені любов’ю», «це тріумфальна пісня і меморіальна стела людській природі, яка перемогла конфуціанську мораль». Згодом Го Можо продовжив своє звернення психоаналізу у статті «Критика і сон» («批评与梦»), в якій використав окремі думки З.Фройда щодо сутності літератури й мистецтва. Китайський митець простежує зв’язок мистецтва зі сновидіннями, порівнюючи творчість зі снами, а літературну критику – з аналізом, здійснюваним уві сні. У вказаній статті Ґо Можо детально аналізує сни головного героя власної повісті «Кінець весни» («残春») Ай Моу – одруженого чоловіка, таємно закоханого у панянку S. [3, с. 318]. Його кохання не може реалізуватися в дійсності, тому герой підсвідомо втілює свої бажання у снах. Так само і дружина героя – в реальності підсвідомо відчуває неподолані перепони, а уві сні долає їх (вбиває сина і божеволіє). Власне таким, за думкою Ґо Можо є основний механізм психічного простору.

Отже, Ґо Можо у своїх працях використовував окремі думки З.Фройда щодо сутності літератури й мистецтва. Китайський митець простежує зв’язок мистецтва зі сновидіннями, порівнюючи творчість зі снами, а літературну критику – з аналізом, здійснюваним уві сні.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. 未知. 中国现代文学史上的心理分析批评 [Електронний ресурс] / 未知 – Режим доступу до ресурсу: https://m.xzbu.com/5/view-4496893.htm.
2. 陈子善编. 作别张爱玲 / 陈子善编, 江迅. – 上海: 文 汇出版社, 1996.
3. 司马新. 张爱玲与赖雅 [Електронний ресурс] / 司马新 // 台北：大地出版社. – 1996. – Режим доступу до ресурсу: http://203.71.212.37/lib/extend/artcile/931031/222-1.pdf